

ΟΛΑ ΜΑΣ ΤΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΜΑΖΙ: Η ΑΝΟΔΟΣ ΚΑΙ Η ΠΤΩΣΗ ΤΗΣ ΧΡΥΣΗΣ ΑΥΓΗΣ, 2009-2013 (ΕΙΚΟΣΙ ΧΡΟΝΙΑ ΑΥΤΟΝΟΜΙΑ, ΜΕΡΟΣ Ζ΄)

Αυτή είναι μια ιστορία των αυτόνομων σε συνέχειες. Στα προηγούμενα κεφάλαια είδαμε πώς ορισμένοι αυτόνομοι έμαθαν να αποδίδουν τις διασπασίες τους στα οργανωτικά προβλήματα και όχι στους παλιοχαρακτήρες (των άλλων). Επίσης ότι αυτή η συνειδητοποίηση τους οδήγησε σε ένα νέο οργανωτικό σχήμα: μια συνέλευση μελών ομάδων που ονομάστηκε *Autonome Antifa*. Τέλος, πώς αυτή η συνέλευση βρέθηκε να αντιμετωπίζει μία από τις πλέον παράδοξες περιόδους στην ιστορία του ελληνικού κράτους. Από εδώ και πέρα θα δούμε πώς η συνέλευση *Autonome Antifa* βρέθηκε αντιμέτωπη με την άνοδο της Χρυσής Αυγής. Και πώς η διαδικασία οδήγησε στην ολοκλήρωση του νέου οργανωτικού σχήματος.

Η «κρίση του πολιτικού συστήματος» και η άνοδος της Χρυσής Αυγής, 2009-2012

Η ελληνική χρεοκοπία κηρύχθηκε επισήμως τον Απρίλιο του 2010 από το «ακριτικό Καστελόριζο». Ακολούθησαν τριγμοί των θεσμών που συγκροτούσαν τη σχέση του κράτους με τους υπηκόους του. Δηλαδή το κράτος μείωσε τον μισθό του δημοσίου υπαλλήλου και ζήτησε πρόσθετο φόρο ακίνητης ιδιοκτησίας. Μυριάδες μικροαστοί ένωσαν βαθύτατα προδομένοι. Το λογικό επακόλουθο ήταν η «κρίση του πολιτικού συστήματος» - ο όρος σήμαινε ότι αυτοί που διέθεταν δικαίωμα ψήφου, είχαν όλο και λιγότερους λόγους για να ψηφίσουν τα προβλεπόμενα.

Το πολιτικό σύστημα αντιμετώπισε την κρίση του με ανοιχτό μυαλό. Προς τα τέλη του 2011, ο Πρωθυπουργός Γιώργος Παπανδρέου λανσάρισε την ιδέα του δημοψηφίσματος με θέμα «οι τράπεζες και όχι οι πολίτες να πληρώσουν το κόστος». ¹ Αμέσως μετά έπεσε θύμα αναίμακτου πραξικοπήματος και αντικαταστάθηκε από τον έως τότε «άμισθο οικονομικό σύμβουλο του Πρωθυπουργού» και υψηλόβαθμο στέλεχος του βαθέως κράτους, Λουκά Παπαδήμο. Ο Παπαδήμος είχε τη στήριξη των τάχα αδιάλλακτων εχθρών, ΠΑΣΟΚ και ΝΔ, καθώς και του φασιστικού ΛΑΟΣ που κατ' αυτόν τον τρόπο βρέθηκαν να κυβερνούν τη χώρα παρέα. Οι πρωτοφανείς εξελίξεις συνδυάστηκαν με πολιτικές κανονικής αφαιμάξης των κατώτερων στρωμάτων - το ΛΑΟΣ εξαιρώθηκε και οι δύο πάλοι ποτέ πυλώνες του δικομματισμού είδαν τα ποσοστά τους να πηγαίνουν κατά διαόλου.

Αλλά οι καλές ιδέες πεθαίνουν δύσκολα, και η δικομματική κοινοβουλευτική δημοκρατία είναι από τις καλύτερες. Η διάλυση του ΠΑΣΟΚ και της Νέας Δημοκρατίας μετατρέπεται σε ροή στελεχών και κρατικής τεχνολογίας, τόσο προς τους ακροδεξιούς ΑΝΕΛ, όσο και προς τον έως τότε αποτυχημένο Σύριζα. Γύρω από αυτό τον αναδυόμενο δικομματισμό της κρίσης, οι παλιοί δορυφόροι αναζητούσαν νέους ρόλους - ακροδεξιά και ακροαριστερά γκρουπούσκουλα οσμίζονταν ευκαιρίες.

Ο νέος δικομματισμός και οι επίδοξοι δορυφόροι του είχαν αναλάβει σημαντικά εθνικά έργα. Το πρώτο έργο ήταν η διαμόρφωση μιας εθνικής περιγραφής της χρεοκοπίας: το ιδίωμα περί «διαφθοράς», «ξένων» και «εθνοπροδοσίας» που προέκυψε, ανέδιδε έντονο εθνικοσοσιαλιστικό άρωμα - και ακόμη μας κάνει παρέα. ² Το δεύτερο έργο ήταν υπό κατασκευή: η διαμόρφωση ενός νέου «πολιτικού συστήματος» προς αντικατάσταση του παλιού.

Ήταν εντός αυτών των εξαιρετικά ρευστών συνθηκών, που ορισμένα τμήματα του βαθέως κράτους και του εφοπλιστικού κεφαλαίου επεδίωξαν με σχετική επιτυχία την ανάδειξη της οργάνωσης «Χρυσή Αυγή» σε κόμμα εξουσίας. Με τα μάτια της προηγούμενης δεκαετίας, η ιδέα ήταν άνω ποταμών. Όπως καταλαβαίναμε τα πράγματα το 2008, η Χρυσή Αυγή ήταν μια περιθωριακή νεοφασιστική οργάνωση πρακτόρων που ήταν ζήτημα αν είχε αριθμήσει ποτέ πάνω από 100 μέλη.

Προφανώς όμως, κάτι δεν είχαμε καταλάβει καλά. Η υποστήριξη της Χρυσής Αυγής από μεγάλα ΜΜΕ, κομμάτια του ελληνικού κεφαλαίου και της ελληνικής αστυνομίας ήταν εμφανής ήδη από το τέλος του 2008 και τις

πρώτες συγκεντρώσεις της «επιτροπής κατοίκων Αγίου Παντελεήμονα». Έως το 2011, το πράγμα είχε ξεφύγει εντελώς. Όπως είδαμε στο προηγούμενο κεφάλαιο, την άνοιξη του 2011, μαφιόζοι, φασίστες και μπάσοι οργάνωσαν ένα ρατσιστικό πογκρόμ δύο εβδομάδων στον Άγιο Παντελεήμονα. Η αριστερά της χώρας συμμετείχε τραγουδώντας το μάντρα «όντως υπάρχει πρόβλημα».

Δεν ήταν μόνο θέμα βλακειάς. Παράλληλα, και πολύ στα μουλωχτά, η αριστερά της χώρας είχε διαμορφώσει την αντίληψη ότι η Χρυσή Αυγή στην πράξη λειτουργούσε ευεργετικά: ως σκιάχτρο για αναποφάσιστους και ως εκλογική αφαιμάξη της κυβερνώσας δεξιάς. Το αποτέλεσμα ήταν η συμπληρωματική συνύπαρξη φασιστών και αριστερών, στο πογκρόμ, στις πλατείες των Αγανακτισμένων, αλλά και στην «εξήγηση της κρίσης» μέσω «λαμογιών» - άρα η εκλογίκευση και νομιμοποίηση του παλαβωμένου πατριωτισμού γενικώς, και της Χρυσής Αυγής ειδικότερα. Αυτή η οργανωμένη κανονικοποίηση της Χρυσής Αυγής επικυρώθηκε στις εκλογές του Μαΐου του 2012, με ένα ωραιότατο 7% και καμιά εικοσαριά βουλευτές.

Οι ζοφερές εξελίξεις μας είχαν φέρει αντιμέτωπους με όλα τα πάγια ζητήματα των αυτόνομων μαζί:

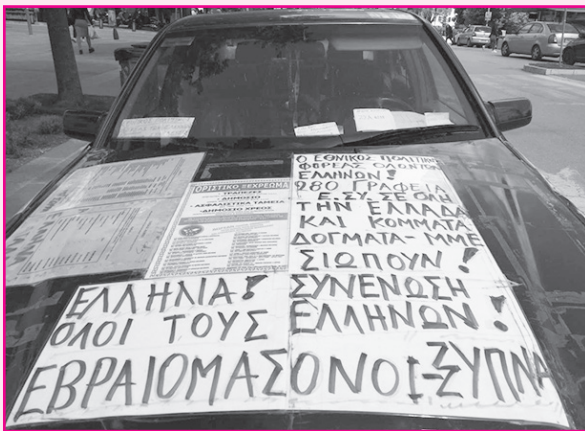
Πρώτα η κατανόηση του καπιταλιστικού κόσμου. Η Χρυσή Αυγή είχε γίνει *mainstream* σερφάροντας πάνω στην αριστεροδεξιά αφήγηση περί κρατικής χρεοκοπίας ως «εθνοπροδοσίας». Η ίδια της η άνοδος εξέφραζε όψεις του κράτους που έως τότε περνούσαν απαρατήρητες. Άρα, η αξιωματική αντιπαράθεση στον φασισμό απαιτούσε εναλλακτικές αφηγήσεις περί του κράτους, περί της καπιταλιστικής οικονομίας, και περί της ιστορικής μας συγκυρίας. Για να καταλάβετε τι γίνονταν στα κεφάλια μας, το 2011 το περιοδικό που κρατάτε στα χέρια σας έβγαλε εννιά τεύχη σε ένα έτος - ρίξτε μια ματιά, είναι όλα online.

Έπειτα η σχέση με την αριστερά. Σταδιακά, και με ένταση από το 2012 και μετά, τα «αντιφασιστικά μέτωπα» έπηξαν τον τόπο. Αλλά το περιεχόμενο ήταν πολύ διαφορετικό απ' αυτό που φανταζόνταν οι παλαιοί αυτόνομοι το 2004: αγωνιστική γυμναστική, τρίψιμο με φιλανθρωπικούς και αυτοδιοικητικούς θεσμούς, αριστερός πατριωτισμός, ξέπλυμα της ελληνικής αστυνομίας και της ελληνικής δικαιοσύνης, κατασκευή και πολιτική εκμετάλλευση «θυμάτων της ναζιστικής βίας», κοινωνιολογία του είδους «μεταναστευτικό πρόβλημα και κρίση κάνουν τους φτωχούς φασίστες». Όπως είπαμε, η λογική που υπηρετούσαν όλα τούτα ήταν κυνική και εκλογικά προσανατολισμένη: ενίσχυση της Χρυσής Αυγής ίσον αποδυνάμωση της Νέας Δημοκρατίας, άρα δρόμος προς την κρατική εξουσία. Οι αριστεροί αναγόρευαν τη Χρυσή Αυγή σε κόμμα εξουσίας, τουλάχιστον όσο και τα ΜΜΕ των εφοπλιστών. Η «αξιοπρεπής συμμετοχή στα κινήματα» δεν είχε απλά καταστεί α-νόητη - ήταν δρόμος προς την ξεφτίλα, τη ρουφιανιά και τελικά την καταστροφή.

Τέλος, το ζήτημα της αυτοοργάνωσης. Η αντιμετώπιση της Χρυσής Αυγής και της συνεπικουρούσας αριστεράς, άνοιγε τους σκοτεινούς δρόμους που γνωρίζαμε καλά έπειτα από δέκα και βάλε χρόνια αντιφασιστικών ενασχολήσεων: μισοσυνειδητός ακτιβισμός, βία του δρόμου, «ραγδαίες εξελίξεις», «γρήγορες αποφάσεις», «αναγκαίες απαντήσεις», ακραία συναισθηματική φόρτιση, «αντισυγκεντρώσεις» που τρώνε πέσιμο, «αλληλεγγύη στους συλληφθέντες». Αυτά με τη σειρά τους σήμαιναν ότι, αν ήταν να μην πέσουμε στο λάκκο με τα αριστερά λιοντάρια, έπρεπε να έχουμε μια μέθοδο δράσης που να αντιπαρατίθεται στη Χρυσή Αυγή με πολύ στρατηγικό και ελάχιστα τακτικό τρόπο. Ξεκινώντας από έναν τρόπο λήψης συλλογικών αποφάσεων που να μπορεί να πει «ας περιμένουμε», «δεν μπορούμε» και «δεν το κάνουμε» - δίχως γκρίνιες.

Όλα μας τα ζητήματα μαζί καλές μας συντρόφισσες. Ευτυχώς, δεν ήμασταν πλέον χτεσινόι.

ΕΞΗΓΗΣΕΙΣ ΤΗΣ ΚΡΙΣΗΣ

Το γλωσσικό ιδίωμα που αναπτύχθηκε από το 2010 και μετά για να εξηγήσει την κρίση, εδώ κοσμεί το καπό πεπαλαιωμένης Μερσεντές. Η εξήγηση της ελληνικής χρεοκοπίας μέσω κλοπής, προδοσίας, κακών Γερμανών, και λαμογιών που «φάγανε τα λεφτά», υιοθετήθηκε με ενθουσιασμό από αριστερούς, δεξιούς και ναζιστές. Η χρήση κοινής γλώσσας και κοινών εννοιών από τη Χρυσή Αυγή και τους υποτιθέμενους εχθρούς της, νομιμοποιούσε και κανονικοποιούσε την οργάνωση. Στα θετικά του πράγματος, μας έδινε να καταλάβουμε και τι λογής ήταν οι υποτιθέμενοι εχθροί της.

ΟΣΟΙ ΓΕΝΟΥΝ ΠΡΩΘΥΠΟΥΡΓΟΙ - ΑΛΛΑ ΤΟ 2011

Χάρη στις καλές υπηρεσίες της αριστεράς στο έθνος, ο Λουκάς Παπαδήμος έμεινε στην ιστορία ως «υπάλληλος των τραπεζών». Στην πραγματικότητα ήταν το είδος του στελέχους του βαθέος κράτους που υπό κανονικές συνθήκες εργάζεται μακριά από τα φώτα της δημοσιότητας. Ξεκινώντας το 1985, ο Λ. Παπαδήμος είχε στελεχωσει την Τράπεζα της Ελλάδος επί είκοσι χρόνια, φτάνοντας μέχρι τη θέση του Διοικητή. Προτού ο Γ. Παπανδρέου τον προσλάβει ως «άμισθο σύμβουλο», ο Λ. Παπαδήμος ήταν αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας.

Αυτός ο Λ. Παπαδήμος διορίστηκε Πρωθυπουργός στις 11 Νοεμβρίου του 2011. Πέντε ημέρες αργότερα, στις 16 Νοεμβρίου, ο Μάριο Μόντι διορίστηκε Πρωθυπουργός της Ιταλίας. Οι δυο τους ήταν σχεδόν πανομοιότυποι, ως ηλικίες, ως βιογραφικά, ως θέσεις εντός του κρατικού μηχανισμού. Θυμόμαστε ότι οι βρετανικές εφημερίδες συνέδεαν τις εξελίξεις σε Ελλάδα και Ιταλία με τίτλους του τύπου «αλληπάλληλα αναιμάκτα πραξικοπήματα στην Ευρώπη», αλλά δεν κάτσαμε να το ερευνήσουμε.

Πώς οι παλιές μας ιδέες περί «πόλωσης» αποδείχθηκαν επίκαιρες

Πράγματι, η συνέλευση *Autonome Antifa* αναμετριόταν με την άνοδο της Χρυσής Αυγής τουλάχιστον από το 2008. Εδώ που τα λέμε, μια από τις αφορμές της διάσπασης των αυτόνομων το μακρινό 2008, ήταν και η διαφωνία περί του κατά πόσο οι συγκεντρώσεις φασιστών στον Άγιο Παντελεήμονα που ξεκίνησαν το φθινόπωρο εκείνης της χρονιάς, ήταν «προεκλογικό κόλπο του ΛΑΟΣ» ή μήπως αντιθέτως, σηματοδοτούσαν κάποια τομή στην πολιτική αξιοποίηση των ναζιστών.³

Από τη σύσταση της συνέλευσης *Autonome Antifa* και έπειτα, τα πράγματα πήγαν όπως τα είπαμε στο προηγούμενο κεφάλαιο. Δηλαδή, απέναντι στην άνοδο της Χρυσής Αυγής, η συνέλευση *Autonome Antifa* υιοθέτησε τις διαμορφωμένες γνώμες των *antifa* πυρήνων περί «πόλωσης»: όχι προσπάθεια να «πείσουμε τους πλανημένους», αλλά προσπάθεια οργάνωσης των δικών μας.

Η πλέον θεαματική εφαρμογή αυτής της ιδέας ήταν η αντιμετώπιση του πογκρόμ της Άνοιξης του 2011. Οι έρευνές μας έλεγαν ότι αυτό που συνέβαινε στον Άγιο Παντελεήμονα ήταν πρωτοφανές, με την έννοια ότι εκεί, το σύμπλεγμα μαφίας και μπάτσων δρούσε, όχι λόγω «διαφθοράς», αλλά με πολιτικό σχέδιο.⁴ Αυτή η διαπίστωση συνδυάστηκε με τις ιδέες περί «πόλωσης», και τα προϊόντα ήταν μάλλον αναπάντεχα. Δηλαδή: τον Ιούνιο του 2011, η αριστερά της χώρας εξασκούσαν στο ελεύθερο κάμπινγκ στην Πλατεία Συντάγματος παρέα με τους ναζί. Εμείς, αντιθέτως, είχαμε στραφεί εκεί όπου όντως είχαμε ελπίδες «να οργανώσουμε τους δικούς μας»: στην περιοχή Μοσχάτου – Ταύρου, όπου σύντροφοι προσπαθούσαν να συστήσουν τον πυρήνα *antifa kallitheia*.

Το αποτέλεσμα ήταν διαφωτιστικό και εμψυχωτικό. Από τη μια βοηθήσαμε τον Δήμαρχο Μοσχάτου Ταύρου να παρατήσει τις φασιστικές του εμπνεύσεις. Από την άλλη, γεμίσαμε καινούριες γνωριμίες. Γιατί, όπως είχαμε προβλέψει, η άνοδος της Χρυσής Αυγής δημιουργούσε τους εχθρούς της. Πολλοί από αυτούς ήταν νεαροί με θητεία στους «Αγανακτισμένους του Συντάγματος» συναντιούνταν ξανά στο λημέρι των αυτόνομων, όχι δίχως κάποια έκπληξη: «Ω! Κι εσύ εδώ!». Μάλιστα, οι νέοι μας φίλοι, όχι μόνο δεν μας κρατούσαν κακία για τη κολή που είχαμε χύσει προς «το κίνημα των πλατειών», αλλά θεωρούσαν ότι η περιφρόνησή μας προς τους «Αγανακτισμένους» ήταν το πλέον συμπαθές χαρακτηριστικό μας. Είχαν σιχαθεί

την αριστερά και τους αριστερούς δίχως τη βοήθειά μας. Η (μη) σχέση μας με τα «κινήματα» αποδεικνυόταν, όχι μόνο αξιοπρεπής, αλλά και πολιτικά ωφέλιμη.

Απέμενε η οργάνωση του πράγματος. Οι προσπάθειες αναδημιουργίας των *antifa* πυρήνων που είχαμε διαλύσει το 2009,⁵ ξεκίνησαν τον Ιούνιο του 2011. Οι εχθροί του σχεδίου Χρυσή Αυγή τις τροφοδοτούσαν με ενθουσιασμό. Τους υποδεχόμασταν με τρόπο ασυνήθιστο, δηλαδή περιγράφοντας με ειλικρίνεια το οργανωτικό σχήμα στο κέντρο του οποίου βρισκόταν η συνέλευση *Autonome Antifa*: «δεν ήρθες σε μια τυχαία ομάδα γειτονιάς-είμαστε αυτόνομοι, μέλη μιας συνέλευσης μαζί με άλλους – δεν λέμε ότι μας κατέβει – υιοθετούμε τις απόψεις που εκφράζονται σε ετούτο εδώ το περιοδικό – εδώ που τα λέμε, εμείς τα γράφουμε – οπότε αν συμφωνείς κώσου – αν διαφωνείς, έχει κι αλλού».

Με αυτά τα προαπαιτούμενα, δύο νέοι *antifa* πυρήνες στήθηκαν και ξεκίνησαν να λειτουργούν. Το *antifa kallitheia* και το *antifa xalandri* είχαν για καύσιμο την άνοδο της Χρυσής Αυγής, τις κρατικές πρακτικές της κρίσης, τις φρικτές εμπειρίες που παρήγαγε κάθε επαφή με την αριστερά μεταξύ του 2008 και του 2015, και τις οργανωτικές ανακαλύψεις των προηγούμενων ετών. Πληθαίναμε.

Πληθαίναμε τόσο, που, την άνοιξη του 2012, για πρώτη φορά μετά τη διάσπαση, μπορούσαμε να δοκιμάσουμε την αναβίωση της πρακτικής της διαδήλωσης στόμα με στόμα. Η διαδικασία αποδείχθηκε, ως συνήθως... λεπτή. Γιατί, όσο αυτό το «να οργανώσουμε τους δικούς μας» φαινόταν απλό, τόσο στην πράξη αποδεικνυόταν πως είχε πολλά ποδάρια. Το μακρύτερο από τα οποία ήταν η εν εξελίξει κρίση του α/α χώρου.

Η πόλωση είχε πολλά ποδάρια: Η κρίση του α/α χώρου, 2010-2015

Όσο η Χρυσή Αυγή ανέβαινε, τόσο η οργανωτική μορφή «ανοιχτή συνέλευση», φυλλορροούσε, διακριτικά και σιωπηλά. Οι ενδιαφερόμενοι εντόπιζαν τα αίτια της διάβρωσης στην αστυνομική καταστολή και στη «συντηρητικοποίηση της κοινωνίας λόγω κρίσης». Με την πολυτέλεια της απόστασης

ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

25 Μαΐου 2011. Συγκέντρωση «κατοίκων Μοσχάτου» ενάντια «στους λαθρομετανάστες». Χαιρετίζει ο Δήμαρχος Μοσχάτου – Ταύρου κύριος Ευθυμίου. Ναζιστές δεν διακρίνονται. Πανό που γράφει «λαθρομετανάστες», προδίδει σχετική τεχνογνωσία, αλλά είναι ανυπόγραφο. Ο λαός, η αριστερά, και ορισμένα υπεύθυνα τμήματα του α/α χώρου, μας καλούσαν να αναγνωρίσουμε «το πρόβλημα».

ΤΟ ΑΛΛΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Το τρίτο κεφάλι από αριστερά στη φωτογραφία, ανήκει στον Χρήστο Ρήγα, έναν από τους πρωταγωνιστές της μπροσούρας Επιτροπές Κατοίκων. Ο Ρήγας ήταν χίτμαν της μαφίας της Συγγρού, υποψήφιος της Χρυσής Αυγής, συνεργάτης του Α.Τ Αγίου Παντελεήμονα, και ιδιοκτήτης του μπαρ «Πύλες», στεκιού των ναζιστών του Αγίου Παντελεήμονα. Η ενασχόλησή μας με τα τεκταινόμενα στον Άγιο Παντελεήμονα, ανέδειξε την ύπαρξη ενός συμπλέγματος μαφίας και αστυνομίας, το οποίο είχε αναλάβει δράση, όχι λόγω «διαφθοράς», αλλά με πολιτικούς στόχους. Αυτό το πρόβλημα απασχολούσε πολύ λιγότερο απ' ό,τι οι «μετανάστες που κατουράνε στις γωνίες» και «σκοτώνουν ανθρώπους για μια κάμερα».

όμως, μπορούμε να επισημάνουμε ότι (α) ο α/α χώρος, τουλάχιστον από το 2003, είχε ενταχθεί στο «κίνημα της αντιπαγκοσμιοποίησης», δηλαδή είχε ανεχθεί τη σταδιακή μετατροπή του σε νεολαία Σύριζα. Επίσης ότι (β) ο α/α χώρος, ίσως στην τελευταία του στιγμή συλλογικής συμφωνίας, είχε «αναλύσει» την εξέγερση του Δεκέμβρη του 2008 ως παρά τρίχα επανάσταση και ως δικό του δημιούργημα. Ότι (γ) δύο χρόνια μετά, κομμάτια του α/α χώρου είχαν αντιμετωπίσει το πογκρόμ στον Άγιο Παντελεήμονα με ξεκάθαρο ρατσισμό, όπως καταδεικνύεται από τη φράση «υπάρχει πρόβλημα». Και ότι αμέσως μετά (δ) κομμάτια του α/α χώρου είχαν συμμετάσχει με τα μπουνία στο έπος των Αγανακτισμένων του Συντάγματος, παρά με τους φασίστες. Για να συνοψίσουμε, τουλάχιστον από το 2011, κομμάτια του α/α χώρου είχαν ξεκινήσει την πορεία προς την «κοινωνική υπευθυνότητα» που το 2015 θα τους οδηγούσε στις κάλπες και το 2020 στην ερασιτεχνική πνευμονολογία.

Η Χρυσή Αυγή ανέβαινε. Και εν τω μεταξύ, η εξάρθρωση κάθε σχέσης με την πραγματικότητα, ο ρατσισμός, η συνύπαρξη με τους φασίστες, η μετατροπή σε νεολαία Σύριζα μέχρι την κάλη, και άλλες, όχι και πολύ αντιεξουσιαστικές συμπεριφορές, χαρακτήριζαν τμήματα του α/α χώρου. Και αφού υπήρχαν και άλλα, διακριτά τμήματα του α/α χώρου, που καθόλου δεν συμμερίζονταν τέτοιες ανήκουστες συμπεριφορές, ο ανήξερος θα έλεγε ότι όλα τούτα θα έπρεπε να οδηγήσουν σε θεαματική διάσπαση. Αλλά η οργανωτική μορφή «ανοιχτή συνέλευση» ανέκαθεν ήταν μια θεομοθετημένη κατάσταση μόνιμης διάσπασης. Οπότε οι περαιτέρω διασπάσεις ήταν αδύνατες και αυτό που συνέβη ήταν η μακρόχρονη υπόκωφη διάβρωση. Διακριτικά και σιωπηρά, ο α/α χώρος φυλλορροούσε. Γιατί όλο και λιγότεροι συμμετέχοντες της «ανοιχτής συνέλευσης» ήταν διατεθειμένοι ή ικανοί να ανέχονται ο ένας τον άλλο, όπως έκαναν παραδοσιακά.

Όλα αυτά σήμαιναν ότι, όσο «ο Δεκέμβρης συνεχιζόταν», τόσο μικρά και μεγάλα εγχειρήματα του α/α χώρου μαράζωναν σιωπηλά. Η διαδικασία εντάθηκε από το 2011 και συνδυάστηκε με την αστυνομική καταστολή για να συμπεριλάβει τις εμβληματικές καταλήψεις Βίλα Αμαλίας και Σκαραμαγκά. Κατά συνέπεια, από το 2009 και ειδικά από το 2011 και μετά, όλο και περισσότεροι απογοητευμένοι βετεράνοι των ανοικτών συνελεύσεων χτυπούσαν την πόρτα της συνέλευσης Αυτονομη Αντιφά. Δεν ήταν οι χειρότεροι – αντιθέτως, ήταν ό,τι καλύτερο είχαν να επιδείξουν τα α/α εγχειρήματα που κατέρρεαν. Άνθρωποι που έβλεπαν τους τρόπους πολιτικής ύπαρξης που έως τότε θεωρούσαν φυσικούς, να καταρρέουν. Και οι οποίοι, πολύ αξιοπρεπώς, αναζητούσαν τρόπους να παραμείνουν πολιτικά ζωντανοί.

Πολύ λιγότερο γόνιμη ήταν η τάση τους να αποφεύγουν κάθε αυτοκριτική προσέγγιση της ιστορίας τους και της κατάστασής τους. Αντιθέτως, κουβαλούσαν σιωπηλά τα όρια των εγχειρημάτων από τα οποία προέρχονταν, ως δέσμη άρρητων δογμάτων περί αυτοοργάνωσης που προέρχονταν από

τα βάθη των 90s και που οι ίδιοι θεωρούσαν αυτονόητα. Τέτοια δόγματα διατηρούνταν εν υπνώσει έως ότου αναδυθούν εκ νέου με τρόπους που κυμαίνονταν από το διασκεδαστικό έως το απολύτως καταστροφικό.

Με άλλα λόγια, η κοινωνική πόλωση που τόσο μας γοήτευε, είχε φτάσει να διαβρώνει τη –λέμε τώρα...– συνοχή του α/α χώρου. Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, η συνέλευση Αυτονομη Αντιφά, οι αντιφά πυρήνες των γειτονιών, αλλά και οι δράσεις ενάντια στην άνοδο της Χρυσής Αυγής, στελεχώθηκαν από τριών ειδών υποκείμενα: (α) Παλιούς αυτόνομους σημαδεμένους από τις οργανωτικές εμπειρίες της πρώτης δεκαετίας του 21ου αιώνα και ειδικά από τη σύσταση των αντιφά πυρήνων και τη διάσπαση του 2009.⁶ (β) Νέους συντρόφους και συντρόφισσες που ανακάλυπταν την αυτονομία μέσω των φρικτών εμπειριών της δεκαετίας της κρίσης. (γ) Αντιεξουσιαστές και λοιπούς βετεράνους των ανοικτών συνελεύσεων που αναζητούσαν κάποια διέξοδο από την κρίση του α/α χώρου, πολλές φορές δίχως να είναι καθόλου διατεθειμένοι να προβούν στην αναγκαία αυτοκριτική των παλαιών πεπραγμένων τους.

Αυτή η σύνθεση υπήρξε καθοριστική για την αναβίωση της διαδήλωσης στόμα με στόμα που εξελίχθηκε από τον Μάρτιο του 2012 και μετά.

Η διαδήλωση στόμα με στόμα ως πολιτική κληρονομιά

Επειδή υποπευδύμαστε ότι η πατρότητα της ιδέας μπορεί να έχει πολλούς διεκδικητές, ας σημειώσουμε ότι η πρακτική της διαδήλωσης στόμα με στόμα έχει τεράστια ιστορία που περιλαμβάνει... έως και τις προσπάθειες του ΕΑΜ να γιορτάσει την 25η Μαρτίου 1942, με ελληνικές σημαίες και απ' όλα.

Οι πειραματισμοί των αυτόνομων ομάδων με την ίδια ιδέα, χρονολογούνται τουλάχιστον από τις αρχές της δεκαετίας του '90. Τα πειράματα γρήγορα αποκάλυψαν τις σχετικές δυνατότητες: μαζευόμαστε και οι μπάτσι πουθενά. Άρα κάνουμε ό,τι μας κατέβει – ας πούμε ασκούμε λελογισμένη βία.

Πολύ πιο σταδιακά, και πολύ πιο επίπονα, οι αυτόνομοι αντιλήφθηκαν και τις περίπλοκες οργανωτικές απαιτήσεις της διαδήλωσης στόμα με στόμα – που όπως πάντα είναι πολιτικές απαιτήσεις. Η διαδήλωση στόμα με στόμα απαιτεί κάποιου είδους συνεννόηση, άρα κάποιου είδους πολιτική οργάνωση. Όμως, όσο περισσότερο η οργάνωση είναι του είδους «έλα να φτιάξουμε ένα νίβερ ακόμα», τόσο πιο επικίνδυνο είναι το αποτέλεσμα. Όποιος επιβιώσει πολιτικά, ενδεχομένως και βιολογικά, από αυτή την αρχική ανοησία, συνειδητοποιεί ότι, όχι μόνο δεν κάνουμε τζάμπα ό,τι μας κατέβει, αλλά και ότι η διαδήλωση στόμα με στόμα επιβάλλει πολύ σφικτά πολιτικά προαπαιτούμενα. Τα οποία δεν σερβίρονται ως κατάλογος. Διαμορφώνονται στην πράξη μέσω δοκιμής και σφάλματος.

ΤΟ ΔΙΚΟ ΜΑΣ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Ιούνιος 2011. Μοτοδιαδήλωση Αυτονομη Antifa ενάντια στους εμπρησμούς τζαμιών στην Καλλιθέα. Οι εμπειρίες του Αγίου Παντελεήμονα είχαν μετουσιωθεί στο σύνθημα «Θέλουμε μετανάστες ό' όλες τις χειτονίες - Το πρόβλημα είστε εσείς ξεφτίλες ρατσιστές».

ΠΡΟΒΛΗΜΑ, ΠΟΙΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ;

Ναζιστές δεν διακρίνονταν στη συγκέντρωση, αλλά πρέπει να υπήρχαν, γιατί πήγαν κι έβαλαν φωτιά σε κάτι τζαμιά στην Καλλιθέα. Στήσαμε μια αφίσα όπου σημειώναμε κάτι πολύ λογικό, που όμως δεν θα μπορούσε να ειπωθεί σε ανοιχτή συνέλευση αντιρατσιστών: ότι όποιος σμιλεί περί «προβλήματος», είναι ηθικός αυτουργός σε απόπειρες δολοφονίας. Μετά από επιπλέον διασκεδαστικά επεισόδια, ο Δήμαρχος έστειλε στο mail μας την παρακάτω επιστολή:

Μοσχάτο 18 Αυγούστου 2011

Τίτλος: Συνέχεια για θέματα δύσκολα και σύνθετα
Υπογραμμίζω ότι η αντίθεσή μου στην αποτροπή δημιουργίας μεταναστευτικών ξενώνων στο Μοσχάτο είχε να κάνει με την άρνησή μου να συναινέσω σε δημιουργία στρατοπέδων μεταναστών (...)

Καταδικάζω με τον πιο κατηγορηματικό τρόπο μορφές βίας που προέρχονται από φασιστικούς και ρατσιστικούς κύκλους. Ταυτόχρονα είμαι ενάντια σε μορφές κρατικής βίας και αυθαιρεσίας (...) Πιστεύω ακράδαντα σε μια ανοιχτή πολυπολιτισμική κοινωνία που σέβεται και αποδέχεται τις διαφορετικές ταυτότητες (...) Αντιπαλεύουμε μορφές εκμετάλλευσης όπως είναι το Trafficking (...) Το δίλημμα που τίθεται στο κλείσιμο του κειμένου σας, ότι δηλαδή «ή θα προστατεύσουμε το πιο αδύναμο κομμάτι μας, ή θα κατακυλήσουμε όλοι μαζί στη βαρβαρότητα» είναι πραγματικό (...)

Ανδρέας Γ. Ευθυμίου⁹

Είδατε, Πάει το πρόβλημα!

Όπως είδαμε στο δεύτερο κεφάλαιο ετούτης της αφήγησης, οι antifa πυρήνες διαμόρφωναν τέτοια πολιτικά προαπαιτούμενα από το 2005. Μάλιστα, η διοργάνωση της πρώτης διαδήλωσης στόμα με στόμα, είχε απαιτήσει τη διαγραφή του ενός τρίτου των μελών του πρώτου antifa πυρήνα, με κριτήριο «ποιος σύντροφος δε θέλει να κάνει αλυσίδες;». ⁷ Όχι μόνο δε μετανιώσαμε για την κακία μας, αλλά η συγκεκριμένη εμπειρία προστέθηκε στα πολιτικά προαπαιτούμενα των διαδηλώσεων στόμα με στόμα. Από τότε και μετά, ουδέποτε διοργανώσαμε διαδήλωση στόμα με στόμα δίχως αλυσίδες. Ο βασικός λόγος δεν ήταν η «αποτελεσματικότητα», αλλά ότι οι αλυσίδες ευνοούν την εφαρμογή προαποφασισμένων δράσεων, αποθαρρύνουν την πλευσεννόηση, ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των γυναικών, επιτρέπουν στους διοργανωτές να γνωρίζουν τι συμβαίνει σε ποιο κομμάτι της διαδήλωσης, και αποτελούν έξοχο αντίδοτο στον ατομικισμό, και μάλιστα δίχως ο ατομικιστής να δημιουργεί προβλήματα – απλά σε βρίζει από μέσα του και αναζητά τους τρόπους οργάνωσης που του αρμόζουν.

Το Φθινόπωρο του 2012, όταν ξαναθυμηθήκαμε τη διαδήλωση στόμα με στόμα, είναι αμφίβολο πόσοι και πόσες από εμάς τα είχαν υπ' όψη όλα τούτα. Πληθαίναμε μεν, αλλά για τη σύνθεση τα είπαμε ήδη: πολλοί από εμάς δεν είχαν ιδέα, ούτε από την κληρονομιά των πρώτων προσπαθειών αυτόνομης οργάνωσης, ούτε από την ιστορία των antifa πυρήνων, ούτε από διαδηλώσεις στόμα με στόμα.

Για τη συντριπτική πλειοψηφία της συνέλευσης, το σκεπτικό της διαδήλωσης στόμα με στόμα ξεκινούσε ως δημιουργική αντιστροφή των ηλίθιων ποστ του είδους «ΒΛΕΠΩ ΤΡΕΙΣ ΦΑΣΙΣΤΕΣ ΤΩΡΑ» που γέμιζαν τα ιντηνέτσια: «-Ρε, να βάλουμε τους φασίστες να στέλνουν τέτοιες μαλακίες ο ένας στον άλλο!». Με παρόμοιο τρόπο, ξεκινούσαμε από την πρακτική της αριστερής αντιδιαδήλωσης: «-Αντί να φαντασιωνόμαστε ότι θα τα βάλουμε με τους φασίστες την ώρα που έχουν μαζευτεί, θα αποφασίζουμε εμείς τον τόπο και τον χρόνο, κι αν θέλουν ας κοπιάσουν». Ο Κλαούζεβιτς είχε εξηγήσει άψογα τους λόγους για τους οποίους οι αριστερές αντιδιαδηλώσεις ενίοτε κατέληγαν τόσο τραγικά.

Στο βάθος, υπήρχε και κάποιο είδους στρατηγικό σχέδιο. Οι antifa πυρήνες ήταν στα μυαλά μας ταυτισμένοι με τη δυνατότητα διοργάνωσης αυτόνομων διαδηλώσεων. Ξέρετε, δικό μας θέμα, δικός μας τύπος, δίχως αριστερές προσμίξεις. Αλλά η διάσπαση των αυτόνομων μας είχε στερήσει αυτή τη δυνατότητα. Όπως είδαμε στο προηγούμενο κεφάλαιο, κατά τους πρώτους μήνες της ύπαρξής της, η συνέλευση Αυτονομη Antifa έπρεπε να προσαρμοστεί στις νέες κουτσουρεμένες δυνατότητες, αλλά και να αντισταθεί στις σειρήνες του βολонταρισμού που έλεγαν να διοργανώσουμε μια διαδήλωση κι ό,τι θέλει ας γίνει. Έπρεπε, αλλά δεν τα καταφέραμε: οπότε κουβαλούσαμε και κάτι δικαστήρια για να θυμόμαστε τι παθαίνεις όταν δεν κάνεις αυτό που πρέπει.⁸

Εν πάση περιπτώσει. Αρχές του 2012. Θεωρούσαμε ότι η διαδήλωση στόμα με στόμα θα αποδεικνυόταν εξαιρετο εργαλείο στη μάχη με τους ναζί.

Επίσης θεωρούσαμε ότι η διαδήλωση στόμα με στόμα θα αποτελούσε πηγή συλλογικής εμπειρίας και θα κατέληγε στη δημιουργία ενός πολιτικού σώματος ικανού να οργανώνει αυτόνομες διαδηλώσεις. Έτσι κι έγινε. Για την ακρίβεια, η προσπάθειά μας να αναβιώσουμε τη διαδήλωση στόμα με στόμα ενάντια στην άνοδο των ναζιστών, είχε πολιτικά και οργανωτικά αποτελέσματα εξίσου συνταρακτικά με εκείνα του 2005. Αυτό θα είναι και το θέμα του επόμενου κεφαλαίου.

Έχετε δει καλύτερο cliffhanger;

1. Αυτά καταγράφονται συντόμως στο «Χρέος Advanced», *Antifa* #28, 12/2011.
2. Για περισσότερα δεξ «Τέσσερις ρηχές σκέψεις για το χρήμα, το κράτος, το χρέος, τους μικροαστούς και τον Αρτέμη Σώρρα», *Antifa* #56, 6/2017.
3. Αυτό δεν το είπαμε στο κεφάλαιο 4, αλλά το λέμε εδώ.
4. Αυτή η γνώμη τεκμηριώνεται στο Αυτονομη Antifa, *Επιτροπές Κατοίκων: Κατάδυση στο μέλλον του ελληνικού φασισμού*, 2012.
5. Δες τα κεφάλαια 5 και 6. Επίσης το «Αυτόνομη οργάνωση στις γειτονιές της Αθήνας: το παράδειγμα του αντιφασιστικού πυρήνα Επίθεση κατά Μέτωπο», *Antifa* #48, 10/2015.
6. Δες τα κεφάλαια 2 και 3.
7. Δες το κεφάλαιο 2.
8. Δες το κεφάλαιο 6.
9. Οι φωτογραφίες και η επιστολή στα sidebar με γενικό τίτλο «το πρόβλημα», προέρχονται από τη μπροσούρα Αυτονομη Antifa, *Επιτροπές Κατοίκων: Κατάδυση στο μέλλον του ελληνικού φασισμού*, 2012, σσ. 67-74.